

ISSN: 2944-9499

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ**

**ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ**

ΤΕΤΡΑΔΙΟ Α/Α 18

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ Ε Ε - MERCOSUR

ISBN 978-618-5990-04-6

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΑΘΗΝΑ

Δρ. Χρήστος Κατσάνης
Διδάκτωρ Οικονομικών Επιστημών

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ Ε Ε - MERCOSUR

ΤΕΥΧΟΣ 18 / ΙΟΥΝΙΟΣ 2026

Επιμέλεια : Δουδούμης Γεώργιος

**Υπεύθυνος εκδόσεων του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών
Μελετών: Κωνσταντίνος Αργυρόπουλος**

Copyright: ΕΛΙΣΜΕ

ISBN: 978-618-5990-04-6

Επισημαίνεται, ότι κατά τον Ν. 2121/1993 και τις Διεθνείς Συμβάσεις, όπως η Διεθνής Σύμβαση της Βέρνης (που έχει επικυρωθεί με τον Ν.100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε έντυπο, ηλεκτρονικό ή άλλο τρόπο, είτε μέσω του διαδικτύου, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του ΕΛΙΣΜΕ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγικές Σημειώσεις.....	5
Τι είναι και τι αντιπροσωπεύει η MERCOSUR.....	6
Η σύνθεση των πληθυσμών των χωρών της MERCOSUR. Εθνικές ομάδες από ευρωπαϊκές χώρες.....	8
Τι προβλέπει η συμφωνία και ποιές διαδικασίες ακολουθήθηκαν για την σύναψή της.....	10
Η συμφωνία ΕΕ-MERCOSUR και πως εντάσσεται στις γενικότερες αγροτικές πολιτικές της ΕΕ.....	11
Ποιές χώρες και ποιοί οικονομικοί τομείς της ΕΕ θα ωφεληθούν από την συμφωνία?.....	13
Ισπανία-Πορτογαλία.....	13
Οι τράπεζες της Ιβηρικής χερσονήσου και οι επενδυτικές ροές στην Λατινική Αμερική.....	13
Γερμανία	14
Ιταλία.....	15
Γαλλία	16
Οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην ποιότητα της διατροφής.....	17
Οι συνέπειες της συμφωνίας με την MERCOSUR στην ελληνική οικονομία (και ιδιαίτερα στον πρωτογενή τομέα).....	18
Συνοπτικό Βιογραφικό Συγγραφέως.....	21

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Το 2024 η ΕΕ ήταν ο δεύτερος οικονομικός εταίρος της MERCOSUR όσον αφορά στην ανταλλαγή εμπορευμάτων ενώ η MERCOSUR στις ανταλλαγές εμπορευμάτων ευρισκόταν στην 10^η θέση των εταίρων της ΕΕ.

Την ίδια χρονιά το εμπόριο της ΕΕ με την MERCOSUR είχε ως εξής: 55,2 δις ευρώ εξαγωγές και 56 δισεκατομμύρια ευρώ εισαγωγές. Πάνω από 80% του εμπορίου αυτού αφορούσε στις σχέσεις ΕΕ-Βραζιλίας.

Σίγουρα οι εμπορικές αυτές σχέσεις χαρακτηρίζονται από δυναμισμό αφού από το 2014 έως το 2024, οι εμπορικές ανταλλαγές μεταξύ των δύο, αυξήθηκαν κατά 36%.

Σχετικά με τις υπηρεσίες βλέπουμε ότι το ισοζύγιο ΕΕ-MERCOSUR είναι καθαρά πλεονασματικό υπέρ της ΕΕ. Το 2023 η εξαγωγή υπηρεσιών της ΕΕ προς την MERCOSUR ανερχόταν σε 29 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ η εισαγωγή υπηρεσιών σε 13,4 δισεκατομμύρια ευρώ.

Συγχρόνως πρέπει να σημειωθεί ότι η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος επενδυτής στις χώρες της MERCOSUR (390 δις. Ευρώ με στοιχεία του 2023).

Οι εξαγωγές της ΕΕ αναμένεται να αυξηθούν έως και 33% την επόμενη δεκαετία, με την αξία των εξαγωγών να φτάνει τα 17,7 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Βασικοί τομείς με ισχυρό αναπτυξιακό δυναμικό περιλαμβάνουν τα γαλακτοκομικά (αναμένεται να αυξηθούν έως και 48%), τα μηχανοκίνητα οχήματα (52%) και τα χημικά (20%).

Άρα οι κυρίαρχες δυνάμεις της ΕΕ επιδίωκαν την σύναψη Συμφωνίας με την Λατινοαμερικανική αυτή Ένωση αφού προσέβλεπαν σε περαιτέρω διεύρυνση των αγορών τους αλλά και την προμήθεια πρώτων υλών και ενεργειακών πόρων αποσκοπώντας έτσι, την σχετική έστω, απεξάρτηση τους από άλλες περιοχές του κόσμου (πχ Κίνα).

Ωστόσο είναι η ΕΕ κάτι ενιαίο? Θα ωφεληθούν όλες οι χώρες και όλοι οι τομείς της Οικονομίας με τον ίδιο τρόπο? Όχι βέβαια. Αυτό το δείχνουν τόσο οι αρνητικοί ψήφοι μιας σειράς χωρών σχετικά με την Συμφωνία, αλλά και οι ιδιαίτερα δυναμικές κινητοποιήσεις πολλών Ευρωπαϊών αγροτών στις Βρυξέλλες.

Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να δείξουμε κάποιες πτυχές της Συμφωνίας και τις επιπτώσεις που θα έχει σε διάφορους τομείς της Οικονομίας, και στο Περιβάλλον ενώ βέβαια έμφαση θα δοθεί στο ποιες θα είναι οι συνέπειες για την χώρα μας.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΤΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΕΙ Η MERCOSUR?

Η MERCOSUR (MERCOSUL στα Πορτογαλικά) σημαίνει Κοινή Αγορά του Νότου και αποτελείται από 5 χώρες της Νότιας (Λατινικής) Αμερικής, που ίδρυσαν την ένωση αυτή το 1995, για να ενισχύσουν τις μεταξύ τους εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις.

Οι χώρες αυτές είναι η Αργεντινή, η Βραζιλία, η Ουρουγουάη, η Παραγουάη και η Βολιβία (για την οποία ισχύει μεταβατική περίοδος). Συγχρόνως συνδεδεμένες με την MERCOSUR είναι και οι περισσότερες χώρες της Νότιας Αμερικής.

Ο συνολικός πληθυσμός των χωρών αυτών (στοιχεία 2024) ανέρχεται σε περίπου 285 εκατομμύρια με μεγαλύτερη βέβαια την Βραζιλία η οποία έχει πληθυσμό περίπου 214 εκατομμύρια. Οι γλώσσες που μιλούνται είναι τα Ισπανικά (κυρίαρχη γλώσσα από το Μεξικό έως την Παταγονία και τα Στενά του Μαγγελάνου) και τα Πορτογαλικά στην Βραζιλία. Υπενθυμίζουμε ότι οι δύο γλώσσες μοιάζουν πάρα πολύ αφού και οι 2 προέρχονται από την Ιβηρική Χερσόνησο. Μάλιστα στις τουριστικές ανταλλαγές που έχουν οι Βραζιλιάνοι με τις γειτονικές τους χώρες λέγεται, χιουμοριστικά βεβαίως, πως μιλιέται μια μικτή γλώσσα, η *Portuñol*.

Το κατά κεφαλήν εισόδημα των χωρών αυτών (με στοιχεία του 2024) είναι:

Αργεντινή 13 969 USD

Βολιβία 4 421 USD

Βραζιλία 10 310 USD

Ουρουγουάη 23 906 USD

Παραγουάη 6 416 USD

Διαπιστώνουμε δηλαδή πως τα εισοδήματα είναι πολύ πιο χαμηλά από ότι στην ΕΕ και στην Ευρωζώνη (Κατά κεφαλήν εισόδημα στην ΕΕ 43305 USD, ενώ στην

Ευρωζώνη 43205 USD). Εάν μάλιστα λάβουμε υπόψη μας ότι οι κοινωνικές ανισότητες στην Νότιο Αμερική είναι ασύγκριτα πιο έντονες από ότι στην ΕΕ οι εισοδηματικές διαφοροποιήσεις είναι πολύ πιο σημαντικές σε σχέση με τα Ευρωπαϊκά επίπεδα.

Τα παραπάνω φυσικά σχετίζονται με τις κατά πολύ χαμηλότερες αποδοχές των εργαζομένων στις χώρες της MERCOSUR άρα και με το κόστος παραγωγής πολλών αγροτικών, βιοτεχνικών και βιομηχανικών προϊόντων, που έτσι γίνονται ιδιαίτερα ανταγωνιστικά στις διεθνείς αγορές.

Όμως δεν είναι μόνο οι εργατικές αμοιβές που κάνουν εργασίας το κόστος παραγωγής στην Λατινική Αμερική να είναι πολύ πιο χαμηλό από ότι στην Ευρώπη.

Ας πάρουμε το παράδειγμα της Βραζιλίας. Σε αυτήν την τεράστια χώρα υπήρχαν πελώρια αγροκτήματα (Latifundia) ήδη από την Πορτογαλική κατάκτηση του 16^ο αιώνα. Για αιώνες τα latifundia ασχολούνταν με μονοκαλλιέργειες. Την πιο σύγχρονη εποχή έχουν μετατραπεί σε μεγάλες αγροτικές επιχειρήσεις (Agribusiness).

Είναι χαρακτηριστικό ότι σήμερα το 50% των αγροτών της Βραζιλίας έχουν ιδιοκτησίες κάτω των 100 στρεμμάτων (οι ιδιοκτησίες αυτές αντιπροσωπεύουν μόλις το 2% της συνολικής καλλιεργήσιμης γης) ενώ το 1% των ιδιοκτητών γης κατέχουν το 50% της αγροτικής γης. Υπάρχουν αγροκτήματα που έχουν έκταση εκατομμυρίων στρεμμάτων. Σε αυτά τα τεράστια αγροκτήματα οι εργαζόμενοι συνήθως λαμβάνουν στοιχειώδεις αποδοχές ενώ χρησιμοποιούνται μαζικά, εντομοκτόνα και ουσίες, που καταστρέφουν το περιβάλλον. Σχεδόν όλη η παραγωγή των αγροτικών αυτών επιχειρήσεων κατευθύνεται αποκλειστικά σε εξαγωγές.

Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ MERCOSUR. ΕΘΝΟΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Φυσικά η πλειοψηφία των λευκών κατοίκων των χωρών της MERCOSUR έχουν ρίζες στην Ισπανία και την Πορτογαλία. Ο πληθυσμός των χωρών αυτών βέβαια άρχισε να διαμορφώνεται ενόσω ήταν αποικίες της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Κατά την ίδια περίοδο (Από τον 16^ο αιώνα έως τις αρχές του 19^{ου} αιώνα) έφθασαν στις χώρες αυτές μεγάλοι αριθμοί Αφρικανών, δούλων για να δουλέψουν στα ορυχεία, στα αγροκτήματα και ούτω καθεξής (η δουλεία επίσημα καταργήθηκε τον 19^ο αιώνα).

Έτσι όταν τις πρώτες δεκαετίες του 19^{ου} αιώνα οι χώρες αυτές απέκτησαν την ανεξαρτησία τους και αποσπάστηκαν από την Ισπανία είχαν ένα πληθυσμό που αποτελείτο από λευκούς, νέγρους, μιγάδες (mestizos) και μερικούς ιθαγενείς (οι οποίοι, κατά την διάρκεια των προηγούμενων αιώνων, είχαν κυριολεκτικά αποδεκατιστεί).

Από τότε που δημιουργήθηκαν ανεξάρτητα κράτη στην Νότια Αμερική και ιδιαίτερα από τα μισά του 19^{ου} αιώνα ορισμένες από τις χώρες αυτές προσπάθησαν να προσελκύσουν μεγάλους αριθμούς μεταναστών κατά κύριο λόγο Ευρωπαίων.

Τα νέα κράτη διέθεταν τεράστιες εκτάσεις, πολύ συχνά αποτελούμενες από εκατοντάδες χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα καλλιεργήσιμης γης. Άρα ζητούσαν νέους κατοίκους με ικανότητες στον τομέα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας. Σε μεγάλο βαθμό οι αρχές προσείλκυαν Γερμανούς και Αυστριακούς.

Οι Γερμανοί δεν έφτασαν μόνο από τις περιοχές της σημερινής Γερμανίας. Πολλοί ήταν οι λεγόμενοι Γερμανοί του Βόλγα, οι οποίοι προέρχονταν από την Ρωσία (τους είχε φέρει η εξ ίσου γερμανικής καταγωγής Αικατερίνη η Μεγάλη κατά τον 18^ο αιώνα).

Άλλοι και αυτό το βλέπουμε στην περίπτωση της Παραγουάης, ήταν Γερμανοί με ιδιαίτερο θρήσκευμα που μετανάστευσαν στην λατινοαμερικανική χώρα από τον Καναδά και από την Ρωσία. Επρόκειτο για τους λεγόμενους Μεννονίτες, που χάρις στην εργατικότητα τους και την αγροτική τους τεχνογνωσία κυριολεκτικά μεταμόρφωσαν την τεράστια ζούγκλα της περιοχής του Τσάκο.

Οι χώρες της Νοτίου Αμερικής όπου οι Γερμανοί είχαν την μεγαλύτερη παρουσία ήταν η Αργεντινή και η Βραζιλία. Η παρουσία αυτή άρχισε να εδραιώνεται κατά τον 19ο αιώνα αλλά κορυφώθηκε κατά τον 20ο αιώνα. Εξαιρετικά σημαντική ήταν η κοινότητα στην Αργεντινή όπου εκτός από τους Γερμανούς που έφταναν από την Ευρώπη εγκαταστάθηκαν και πολλοί Γερμανοί που πέρασαν τις Άνδεις και ήρθαν από την Χιλή.

Στην Παταγονία της Αργεντινής οι Γερμανοί ελέγχαν τεράστιες εκτάσεις, που στο σύνολο τους ανέρχονταν σε 150-180χιλ τετραγωνικά χιλιόμετρα. Αρκετοί από αυτούς αποκαλούσαν την συνολική γη που βρισκόταν στην ιδιοκτησία τους, TEYTONIA.

Αξίζει να σημειωθεί ότι επίσης έλεγχαν μία ακτογραμμή στον Ατλαντικό περίπου 200 χιλιομέτρων. Αυτό σε σημαντικές ιστορικές στιγμές όπως ο Β Παγκόσμιος Πόλεμος έπαιξε σημαντικό ρόλο για το Ναζιστικό ναυτικό, που χρησιμοποιούσε τα λιμάνια της Παταγονίας για τις επιχειρήσεις του εναντίον των Συμμάχων (etapendienst).

Μια άλλη εθνοτική ομάδα που μαζικά μετανάστευσε στις χώρες της Λατινικής Αμερικής ήταν οι Ιταλοί. Η μεγάλη μετανάστευση ξεκίνησε τον 19^ο αιώνα και συνεχίστηκε τον 20ο. Στην αρχή η πλειοψηφία των Ιταλών προερχόταν από τον Βορρά της χερσονήσου ενώ στην συνέχεια έφτασαν και πολλοί κάτοικοι της Νότιας Ιταλίας και της Σικελίας.

Ιδιαίτερα πολλά άτομα ιταλικής καταγωγής συναντώνται στην Βραζιλία και την Αργεντινή. Όσον αφορά στην δεύτερη αυτή χώρα είναι χαρακτηριστικό ότι όταν ενεπλάκη στις αρχές της δεκαετίας του 1980 σε πόλεμο με την Μεγάλη Βρετανία για τα νησιά Φώκλαντ (Islas Malvinas) το μόνο ευρωπαϊκό κράτος που δεν συμπαραστάθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν η Ιταλία. Ο τότε Ιταλός Πρόεδρος Sandro Pertini είχε δηλώσει πως δεν μπορούσε να στραφεί εναντίον της Αργεντινής όπου ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού είχε καταγωγή από την Ιταλία.

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΚΟΛΟΥΘΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΑΨΗ ΤΗΣ.

Η Συμφωνία ΕΕ - Mercosur, η οποία εγκρίθηκε από την ΕΕ στις 9 Ιανουαρίου του 2026 μετά από 25 χρόνια συζητήσεων και διαπραγματεύσεων, προβλέπει κατάργηση η ελαχιστοποίηση δασμών στο εμπόριο μεταξύ των χωρών, που ανήκουν στις δύο Ενώσεις κρατών. Θα καταργηθούν δασμοί για το 91% των προϊόντων που εξάγονται από την ΕΕ στις χώρες της MERCOSUR και για το 92% των αγαθών που εξάγονται από την MERCOSUR στην ΕΕ. Οι μέχρι τώρα δασμοί ποίκιλαν από 14% (για φαρμακευτικά προϊόντα) έως 35% για είδη ενδυμασίας, ποτά, αυτοκίνητα αλλά και 55% για ροδάκινα σε κονσέρβες.

Στην ολότητα της η Συμφωνία προβλέπει:

- Δραστική μείωση τελωνειακών δασμών
- Βελτίωση ρυθμίσεων και διευκόλυνση διαδικασιών για εκατέρωθεν εισαγωγές και εξαγωγές
- Ρυθμίσεις για την παροχή υπηρεσιών και έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Πρόσβαση σε δημόσιους διαγωνισμούς
- Υποστήριξη μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Υποστήριξη Αγροτικών επιχειρήσεων
- Διατήρηση των προδιαγραφών διατροφικής ασφαλείας της ΕΕ
- Συμβολή στην βιώσιμη ανάπτυξη
- Πνευματικά δικαιώματα
- Αντιμετώπιση διαφορών όσον αφορά στην εφαρμογή της Συμφωνίας

Πρόκειται για μία Συμφωνία (544 σελίδων) που εκτός από την έγκριση της ΕΕ πρέπει να έχει και την έγκριση κάθε χώρας μέλους χωριστά (και που αφορά όλα τα θέματα που αναφέρθηκαν παραπάνω, μεταξύ άλλων και τα πνευματικά δικαιώματα) και μία δεύτερη συμφωνία (485 σελίδων) λεγόμενη Προσωρινή η Ενδιάμεση όπου χρειάζεται μόνο η έγκριση της ΕΕ. Η Προσωρινή συμφωνία αφορά στο εμπόριο βιομηχανικών και αγροτικών προϊόντων καθώς και στην προστασία των καταναλωτών.

Η συζήτηση για την συμφωνία αποτέλεσε αντικείμενο πολλών διχογνωμιών . Προκειμένου να γίνει αποδεκτή η συμφωνία στο Συμβούλιο της ΕΕ, θα έπρεπε να δώσουν θετική ψήφο χώρες που να αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 65% του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος στο σύνολο του ανέρχεται σε 450 εκατομμύρια .Αντίστοιχα θα μπορούσε να μπλοκαριστεί εάν το καταψήφισαν χώρες που θα είχαν το 35% του πληθυσμού δηλαδή 158 εκατομμύρια περίπου). Έτσι παρά το γεγονός ότι την καταψήφισαν η Γαλλία, η Πολωνία, η Ιρλανδία, η Ουγγαρία και η Αυστρία (ενώ το Βέλγιο απείχε) ο πληθυσμός των χωρών αυτών (μόνο 129

εκατομμύρια) δεν έφτανε για να μπλοκαριστεί η απόφαση και έτσι η συμφωνία εγκρίθηκε.

Τον Ιανουάριο με οριακή πλειοψηφία το Ευρωκοινοβούλιο ψήφισε η Συμφωνία να μην εφαρμοστεί μέχρι να υπάρξει σχετική ετυμηγορία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

Ωστόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε στις χώρες της Mercosur την «πράξη προσωρινής εφαρμογής» της Ενδιάμεσης Εμπορικής Συμφωνίας ΕΕ-Mercosur (ΕΕΣ), παρά τις αντιδράσεις των ευρωπαϊκών αγροτικών οργανώσεων και της Ευρωβουλής.

Με την αποστολή της ρηματικής διακοίνωσης στην Παραγουάη, τον νόμιμο θεματοφύλακα των συνθηκών της Mercosur, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στο τελικό διαδικαστικό βήμα που απαιτείται για την προσωρινή εφαρμογή, σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου της 9ης Ιανουαρίου.

Ως εκ τούτου, η ΕΕΣ εφαρμόζεται προσωρινά από την 1η Μαΐου μεταξύ της ΕΕ και όλων των χωρών της Mercosur που είχαν ολοκληρώσει τις διαδικασίες κύρωσης.

Όπως τονίζει η Επιτροπή, η προσωρινή εφαρμογή διασφαλίζει την κατάργηση των δασμών από την πρώτη ημέρα για ορισμένα προϊόντα, δημιουργώντας προβλέψιμους κανόνες για το εμπόριο και τις επενδύσεις.

Ο Επίτροπος Εμπορίου, Μάρος Σέφκοβιτς, δήλωσε: «Η σημερινή εξέλιξη αποτελεί ένα σημαντικό βήμα που καταδεικνύει την αξιοπιστία μας ως μείζονος εμπορικού εταίρου. Προτεραιότητα τώρα είναι να δώσει η συμφωνία ΕΕ-Mercosur απτά αποτελέσματα, παρέχοντας στους εξαγωγείς της ΕΕ την πλατφόρμα που χρειάζονται για να αξιοποιήσουν νέες ευκαιρίες για το εμπόριο, την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η προσωρινή εφαρμογή θα μας επιτρέψει να αρχίσουμε να υλοποιούμε αυτή την υπόσχεση. Προσβλέπω στην πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτής της συμφωνίας, καθώς θα ενισχύουμε την οικονομία μας και θα παγιώνουμε τη θέση μας στο παγκόσμιο εμπόριο, ολοκληρώνοντας παράλληλα όλες τις δημοκρατικές διαδικασίες».

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΕ – MERCOSUR ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Η Συμφωνία της ΕΕ με την MERCOSUR εντάσσεται σε μία πολιτική της ΕΕ, συμφωνιών με μεγάλες περιοχές του Κόσμου, και οι οποίες κατατείνουν στην κατάργηση των δασμών και δημιουργούν ευρύτερες τελωνειακές ενώσεις. Πρόσφατα έχουν προχωρήσει συμφωνίες με την Ινδία και την Αυστραλία.

Οι κινήσεις αυτές νομίζουμε ότι σχετίζονται με μια ολόκληρη αλλαγή πολιτικής των ιθύνοντων κύκλων της ΕΕ. Είναι χαρακτηριστικό πως στην δεκαετία του 1980 η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) απορροφούσε το 70% του προϋπολογισμού της τότε ΕΟΚ. Αντίθετα στις αρχές της δεκαετίας του 2020 στην ΚΑΠ ήταν αφιερωμένο το 25% του προϋπολογισμού της ΕΕ. Είναι πολύ πιθανό για την περίοδο 2028-2034 οι

ευρωπαϊκές επιδοτήσεις στα πλαίσια της νέας ΚΑΠ να μειωθούν κατά 14% σε σταθερές τιμές, σε σχέση με τον προϋπολογισμό 2021-2027.

Περαιτέρω θα υπάρξει μια μερική «εθνικοποίηση» της ΚΑΠ αφού τα κράτη μέλη θα κληθούν να αντικαταστήσουν, μέσω των δικών τους προϋπολογισμών, μέρος των κοινοτικών επιδοτήσεων.

Η όλη αυτή κατάσταση θα επιβαρύνει τον πρωτογενή τομέα πολλών χωρών της ΕΕ, όπου τα αγροτικά νοικοκυριά από την μία θα απωλέσουν μεγάλο μέρος των εσόδων από τις επιδοτήσεις, και από την άλλη θα υφίστανται έντονο ανταγωνισμό από τα προϊόντα της MERCOSUR, της Ινδίας, της Αυστραλίας αλλά και της Ουκρανίας η οποία είναι υποψήφιο μέλος της ΕΕ.

Το τι θα γίνει με την Ουκρανία παραμένει βέβαια άγνωστο λόγω του πολέμου, που συνεχίζεται. Ωστόσο για να ενισχύσουν την Ουκρανία τον Ιούνιο του 2022 οι Βρυξέλλες κατήργησαν τους τελωνειακούς δασμούς για μια σειρά από αγροτικά προϊόντα. Οι εισαγωγές σταριού από την Ουκρανία πέρασαν από 500 χιλιάδες σε 6 εκατομμύρια τόνους με αποτέλεσμα να πέσουν σημαντικά οι τιμές στις αγορές της Πολωνίας, της Ουγγαρίας, της Ρουμανίας, της Σλοβακίας, της Βουλγαρίας προκαλώντας σημαντικά προβλήματα στους παραγωγούς των χωρών αυτών.

Σε ότι αφορά στην Ουκρανία και στην πίεση που θα προκαλεί στον αγροτικό τομέα της ΕΕ, σκόπιμο είναι να υπογραμμίσουμε πως η χώρα αυτή διαθέτει 40 εκατομμύρια εκτάρια πολύ εύφορης γης ενώ στο σύνολο τους οι χώρες της ΕΕ έχουν 160 εκατομμύρια εκτάρια. Περαιτέρω με διάφορους τρόπους πολυεθνικές διαχειρίζονται ένα μεγάλο μέρος της καλλιεργήσιμης αυτής γης, καθώς και τον πλούτο σε σπάνιες γαίες (κάτι ανάλογο συμβαίνει με μεγάλο τμήμα της καλλιεργήσιμης γης στην MERCOSUR που ανήκει σε πολυεθνικές μερικές εκ των οποίων είναι εισηγμένες και στην Wallstreet).

Ατμομηχανή των πρωτοβουλιών αυτών, σχετικά με τις μεταβολές στην ΚΑΠ αλλά και την προώθηση τελωνειακών και εμπορικών διευκολύνσεων με άλλες περιοχές του Κόσμου, είναι η Γερμανία, της οποίας η οικονομία στηρίζεται στην Βιομηχανία και τις υπηρεσίες.

Πρέπει να τονισθεί πως ο αριθμός των απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα της Γερμανίας κατά τις τελευταίες δεκαετίες έχει συρρικνωθεί δραματικά. Ενώ κατά την δεκαετία του 1950 οι αγρότες αντιπροσώπευαν το 25% του εργατικού δυναμικού της ΟΔΓ, το 2024-25 το ποσοστό είχε πέσει στο 1,2% περίπου (δηλαδή στην Γερμανία με την γεωργία, την αλιεία και την δασοκομία απασχολούνταν περίπου 560-570 χιλιάδες άτομα).

Παρά τον χαμηλό αριθμό των εργαζομένων, ο αγροτικός τομέας είναι εξαιρετικά παραγωγικός, σε μεγάλο βαθμό χάρις στην συγκέντρωση της καλλιεργήσιμης γης και στις συναφείς οικονομίες κλίμακος. Το 2024 τα 255000 αγροκτήματα επεκτείνονταν

στο 47% της συνολικής έκτασης της Γερμανίας (δηλαδή 16,7 εκατομμύρια στρέμματα).

Ο αγροτικός τομέας παράγει το 1% του ΑΕΠ της Γερμανίας.

ΠΟΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ ΘΑ ΩΦΕΛΗΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑ?

ΙΣΠΑΝΙΑ-ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή από την Συμφωνία, στην Ισπανία θα ωφεληθούν 9965 επιχειρήσεις ενώ θα δημιουργηθούν 40000 νέες θέσεις εργασίας και στην Πορτογαλία 1786 επιχειρήσεις με επίσης την δημιουργία 40000 νέων θέσεων εργασίας. Χάρη στο γεγονός πως στην Λατινική Αμερική οι γλώσσες, που χρησιμοποιούνται είναι τα Ισπανικά και τα Πορτογαλικά, οι επιχειρήσεις αυτές δεν θα έχουν να αντιμετωπίσουν γλωσσικά και άλλα πολιτιστικά εμπόδια.

Βέβαια οι δύο αυτές χώρες εδώ και δεκαετίες συναλλάσσονται με την Νότια Αμερική. Αυτό το βλέπουμε τόσο στον τραπεζικό τομέα όσο και σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες.

ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΗΣ ΙΒΗΡΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΣΤΗΝ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Η Λατινική Αμερική αντιπροσωπεύει το 25% των διεθνών δραστηριοτήτων των ισπανικών τραπεζών. Οι τραπεζικοί όμιλοι με την μεγαλύτερη παρουσία είναι η Santander και η BBVA.

--Ενώ στις αρχές της δεκαετίας του 1990 η Ισπανία οικονομικά και επενδυτικά ήταν σχεδόν ανύπαρκτη στην Λατινική Αμερική, στα τέλη της ίδιας δεκαετίας είχε αναδειχτεί στον δεύτερο ξένο επενδυτή στην περιοχή (και πρώτο επενδυτή με προέλευση από την ΕΕ).

--Καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη των Ισπανικών επενδύσεων στην Λατινική Αμερική έπαιξαν οι Ισπανικές Τράπεζες. Κατάφεραν με την δημιουργία νέων θυγατρικών, καθώς και με εξαγορές και συμμετοχές να αποκτήσουν μια πολύ εκτεταμένη παρουσία στην Ισπανόφωνη Αμερική και την Βραζιλία. Η BBVA είναι το μεγαλύτερο τραπεζικό ίδρυμα στο Μεξικό, ενώ η Santander είναι η πιο σημαντική τράπεζα με ξένο κεφάλαιο στην Βραζιλία.

--Η παρουσία των τραπεζών και άλλων χρηματοοικονομικών οργανισμών της Ιβηρικής Χερσονήσου στην Νότια Αμερική βοήθησε πολύ και σε άλλες επενδυτικές ροές προς τις χώρες αυτές. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι περιπτώσεις της Ισπανικής Telefonica η οποία συμμετείχε ενεργά στις ιδιωτικοποιήσεις των τηλεπικοινωνιών διαφόρων Λατινοαμερικανικών χωρών η της Repsol της Ισπανικής πολυεθνικής, που δραστηριοποιείται στον χώρο της ενέργειας και των πετροχημικών.

--Συνολικά οι Ισπανικές επενδύσεις στην Λατινική Αμερική το 2023 είχαν εκτιναχτεί σε 245 δις ευρώ (ένανς τριπλασιασμός σε σχέση με το 2007).ενώ οι Ισπανικές

επιχειρήσεις που λειτουργούσαν στην Λατινική Αμερική από 2330 το 2014 αυξήθηκαν σε 10811 το 2024.

--Οι Ισπανικές επενδύσεις στην Λατινική Αμερική σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία είχαν κατανομηθεί ως εξής: Μεξικό 28,9%, Βραζιλία 21,8%, Αργεντινή 19,4%, Χιλή 9,5%, Κολομβία 5,8%.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Η Γερμανία θα βγει πολύ κερδισμένη από την συμφωνία ΕΕ - MERCOSUR. Υπολογίζεται πως θα ωφεληθούν 12561 επιχειρήσεις και θα δημιουργηθούν 244000 θέσεις εργασίας.

Στην ΒΡΑΖΙΛΙΑ υπάρχει έντονη επενδυτική δραστηριότητα από πλευράς Γερμανίας.

--Γιγαντιαίες επιχειρήσεις της γερμανικής αυτοκινητοβιομηχανίας και της βιομηχανίας μηχανοκατασκευών κλπ. όπως η Volkswagen, η Mercedes Benz, η BMW, η Bosh είναι εδώ και πολλά χρόνια εγκατεστημένες στην Βραζιλία.

--Η Γερμανική βιομηχανία ενδιαφέρεται για την αξιοποίηση των σπανίων γαιών για να μην εξαρτάται από την Ασία, καθώς επίσης και για την συντήρηση των πόρων του Αμαζονίου και την παραγωγή πράσινου υδρογόνου.

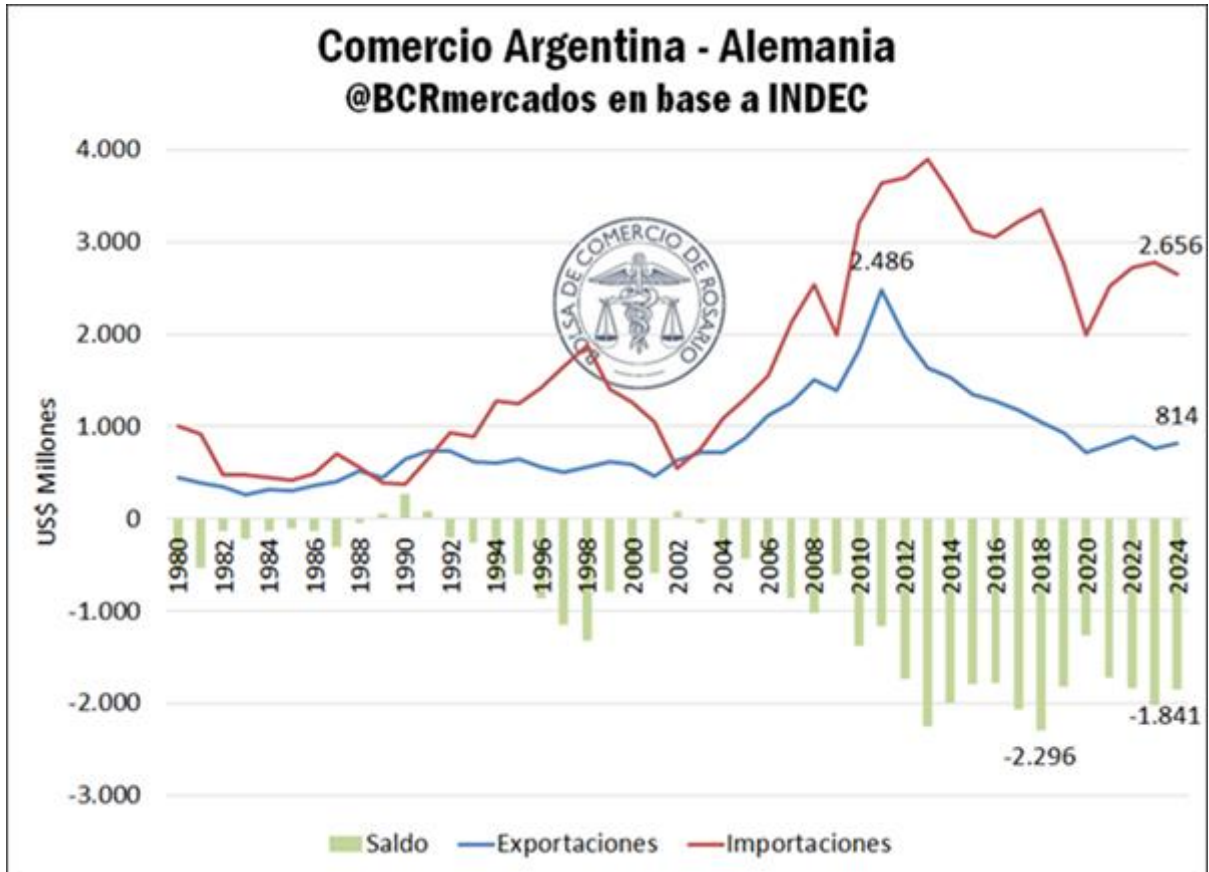
--Γερμανικά Ινστιτούτα όπως το Fraunhofer υποστηρίζουν κέντρα καινοτομίας της Βραζιλίας προκειμένου να ψηφιοποιηθεί η Βιομηχανία της χώρας.

Σήμερα στην Βραζιλία λειτουργούν 1500 επιχειρήσεις με γερμανική προέλευση και η Γερμανία από τις χώρες της ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Βραζιλίας. Επίσης η Βραζιλία είναι ο πιο ισχυρός οικονομικός εταίρος της Γερμανίας μεταξύ των χωρών της MERCOSUR. Είναι χαρακτηριστικό πως στην πρόσφατη επίσκεψη του στην Έκθεση του Αννόβερου, ο Πρόεδρος της Βραζιλίας Λούλα συνοδευόταν από 160 επιχειρηματίες.

Οι οικονομικές σχέσεις Γερμανίας Βραζιλίας υποβοηθούνται μεταξύ άλλων από το γεγονός ότι περίπου 5 εκατομμύρια Βραζιλιάνοι πολίτες είναι γερμανικής καταγωγής.

Επίσης έχουν προωθηθεί πολύ οι σχέσεις με την ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ.

Κατά τα τελευταία 35 χρόνια το εμπόριο μεταξύ Γερμανίας και Αργεντινής με εξαίρεση 2 χρονιές (1990 και 2002) ήταν πλεονασματικό για την Γερμανία με ένα πλεόνασμα που συχνά ξεπερνούσε τα 2 δισεκατομμύρια δολάρια.

Εξ άλλου οι Γερμανικές επενδύσεις στην Αργεντινή το 2024 ανέρχονταν σε 4,6 δισεκατομμύρια USD αντιπροσωπεύοντας το 2,7% των συνολικών ξένων επενδύσεων στην Λατινοαμερικάνικη αυτή χώρα. Οι επενδύσεις είχαν γίνει κατά κύριο λόγο στην βιομηχανία οχημάτων (Volkswagen, Mercedes-Benz), στην χημική βιομηχανία, στην φαρμακοβιομηχανία στα ορυχεία, στον τομέα των μηχανοκατασκευών.

Χάρης στην συμφωνία EE- MERCOSUR αναμένεται να αυξηθούν σημαντικά οι γερμανικές επενδύσεις σε σπάνιες γαίες, στην οικονομία της γνώσης, στις στρατηγικές υποδομές κλπ.

Την πολύ αισθητή παρουσία των Γερμανών στην Αργεντινή, που ήδη περιγράψαμε δείχνει και το γεγονός πως η ΟΔΓ διατηρεί 9 προξενεία στην χώρα αυτή.

ΙΤΑΛΙΑ

Όσον αφορά στους Ιταλούς διαπιστώνουμε πως τουλάχιστον ορισμένοι οικονομικοί κύκλοι θα επωφεληθούν. Η Ιταλική εταιρία Ηλεκτρισμού ENEL είχε αναλάβει τα ηλεκτρικά δίκτυα της μεγαλύτερης περιοχής της Βραζιλίας δηλαδή του Σάο Πάολο και της ευρύτερης περιφέρειας του (περίπου 35 εκατομμύρια κάτοικοι). Όταν λόγω διαφόρων προβλημάτων ο διοικητής του Σάο Πάολο δεν ήθελε να ανανεώσει την συνεργασία, η Ιταλία απείλησε να καταψηφίσει την Συμφωνία EE-MERCOSUR. Προκειμένου να αποφευχθεί κάτι τέτοιο ο Πρόεδρος Λούλα πίεσε να συνεχισθεί η συνεργασία (που αφορούσε και σε άλλες περιοχές όπως του Rio de Janeiro,

Fortaleza κλπ.) Περαιτέρω οι Ιταλοί όπως και άλλοι Ευρωπαίοι θα συμμετάσχουν στις εκτεταμένες ιδιωτικοποιήσεις, που προωθούνται στην περιοχή του ποταμού Parana κλπ.

Αλλά δεν ήταν μόνο σε αυτή την περίπτωση, που οι Ιταλοί απέδειξαν πως είναι δεινοί διαπραγματευτές. Τον Ιανουάριο του 2026 όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ότι προκειμένου να «χρυσώσει το χάπι» της χειροτέρευσης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) θα διαθέσει για τους αγρότες της ΕΕ 45 δις Ευρώ, οι Ιταλοί κατάφεραν να αποσπάσουν για τον αγροτικό τους τομέα 10 δισεκατομμύρια Ευρώ.

ΑΛΛΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΙ ΧΩΡΕΣ ΠΟΥ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΒΛΑΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΑΝ. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Η ΓΑΛΛΙΑ

Μια μεγάλη αγροτική δύναμη όπως η Γαλλία δέχεται σοβαρά πλήγματα στον πρωτογενή της τομέα.

Το 2019 με εξαίρεση τα κρασιά, και άλλα αλκοολούχα ποτά και τα δημητριακά όπου είχε ένα εμπορικό πλεόνασμα 7,8 δις Ευρώ, σε όλα τα άλλα αγροτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα οι εισαγωγές ξεπερνούσαν τις εξαγωγές κατά 11 δις Ευρώ (που ήταν διπλάσιο σε σχέση με το 2010).

Στην δεκαετία του 2020 οι εισαγωγές είχαν φτάσει στα 56 δις Ευρώ (ενώ το 2000 ανέρχονταν σε 28 δις). Αυτό σημαίνει ότι οι εισαγωγές καλύπτουν το 20% της κατανάλωσης των τροφίμων του Γαλλικού πληθυσμού, το 45% της κατανάλωσης πουλερικών, το 56% του πρόβειου κρέατος, το 71% των φρούτων, το 63% των ζωοτροφών κλπ. Σε μεγάλο βαθμό τα προϊόντα αυτά προέρχονται από άλλες χώρες της ΕΕ, αλλά και από την Ουκρανία, που χωρίς να είναι μέλος της ΕΕ απολαμβάνει τεραστίων προνομίων.

Η είδηση της υπογραφής ΕΕ-MERCOSUR προκάλεσε πολλές αντιδράσεις στην Γαλλία. Οι Γάλλοι διατείνονταν πως η MERCOSUR παράγει τεράστιες ποσότητες τροφίμων, η εισαγωγή των οποίων θα τινάξει στον αέρα την παραγωγή στην ΕΕ. Παραδείγματος χάριν το κόστος παραγωγής βοδινού κρέατος από την Βραζιλία ανέρχεται στο μισό του αντίστοιχου γαλλικού. Οι εισαγωγές βοδινού κρέατος από την MERCOSUR αντιπροσωπεύουν το 70% των Ευρωπαϊκών εισαγωγών, ενώ οι εισαγωγές των πουλερικών αντιπροσωπεύουν το 50%.

Σε διάφορες περιφέρειες της Γαλλίας όπως στο Loiret αποφασίστηκε στα σχολεία να μην δίνουν γεύματα με Λατινοαμερικάνικα προϊόντα (24000 γεύματα την ημέρα). Μάλιστα σε ένδειξη της αγανάκτησης τους για την εν λόγω Συμφωνία, πολλοί δήμοι αφαίρεσαν την από τα κτίρια τους την σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Η συμφωνία με την MERCOSUR αποτελεί δοκιμασία για την Πράσινη Πολιτική της ΕΕ διότι η μαζική εισαγωγή Σόγιας συνδέεται με ζημιές στο περιβάλλον, αφού μεγάλο μέρος των δασών (πχ Ζούγκλα Αμαζονίου) καταστρέφεται προκειμένου να «απελευθερωθεί» γη για καλλιέργεια.

Υπάρχουν έντονοι φόβοι πως οι χώρες της ΕΕ θα γεμίσουν από μεταλλαγμένα προϊόντα από την MERCOSUR. Είναι χαρακτηριστικό, πως για τις ποσότητες αγροτικής παραγωγής όπου στην ΕΕ χρησιμοποιούνται 2,5 κιλά φυτοφαρμάκων, στην MERCOSUR χρησιμοποιούνται 12,5 κιλά φυτοφαρμάκων.

Και βέβαια πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι μεταλλαγμένα προϊόντα (σόγια, αραβόσιτος κλπ.) καλλιεργούνται σε τεράστιες εκτάσεις, που υπολογίζονται σε 900 εκατομμύρια στρέμματα. Ένα σημαντικό μέρος αυτής της παραγωγής θα προσανατολισθεί στις αγορές των χωρών της ΕΕ.

Σύμφωνα με την ΠΟΓΕΔΥ (Πανελλήνια Ομοσπονδία Γεωτεχνικών Δημοσίων Υπαλλήλων) στις κατά παρέκκλιση πρώτες ενδεικτικές εισαγωγές πουλερικών από την Βραζιλία, στα πλαίσια της προσωρινής εφαρμογής της Mercosur, εντοπίστηκε στο 80% των παρτίδων που ήρθαν στην Ελλάδα, σαλμονέλα, με αποτέλεσμα οι παρτίδες να επιστραφούν στη Βραζιλία.

Ταυτόχρονα όπως είπε, η ΠΟΓΕΔΥ, ενεργοποίησε σε πανευρωπαϊκό επίπεδο τους αντίστοιχους οργανισμούς, κάνοντας λόγο ευθέως για ζητήματα ασφάλειας τροφίμων από τέτοιες εισαγωγές, όταν μάλιστα η Κομισιόν φαίνεται να έχει παραδώσει τον έλεγχο τους στις χώρες προέλευσης. Ειδικό όπως ο κος Κακαβάς (πρόεδρος της ΠΟΓΕΔΥ), θεωρούν πως οι πολιτικές επιλογές σε επίπεδο Ε.Ε. αλλά και εγχώρια, θέλουν να μετατρέψουν, χώρες όπως η Ελλάδα, από "τροφούς" σε ντίλερ τροφίμων εισαγόμενων και αμφίβολης προέλευσης.

Επίσης σε βοδινό κρέας (62 τόνους μέρος των οποίων θα διατίθεντο στην αγορά) από την Βραζιλία είχε εντοπισθεί η ουσία ΟΙΣΤΡΑΔΙΟΛΗ 17-B. Η Οιστραδιόλη 17-B είναι απαγορευμένη από τους κανονισμούς που διέπουν την ευρωπαϊκή κτηνοτροφία (ήδη από το 2003) αλλά επιτρέπεται στην Βραζιλία. Η ουσία αυτή αν καταναλώνεται σε σημαντικές ποσότητες, μπορεί να προκαλέσει καρκίνο αλλά και καρδιακά νοσήματα.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο των Ελλήνων μελισσοκόμων το 58% των φαρμάκων που χρησιμοποιούνται στον αγροτικό τομέα της Mercosur είναι απαγορευμένα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Περαιτέρω ο Πρύτανης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών κος Κίντζιος θεωρεί πως οι έλεγχοι που θα γίνονται στα εισαγόμενα προϊόντα θα είναι ελλιπέστατοι. Τονίζει πως σε επίπεδο ΕΕ για τα φυτοφάρμακα ετησίως γίνονται 150000 δειγματοληπτικοί έλεγχοι, που είναι κατά κάποιο τρόπο σταγόνα στον ωκεανό. Αυτές είναι μόλις το 0,01% από τους ελέγχους που θα έπρεπε να γίνονται.

Στην ενδιάμεση Προσωρινή Συμφωνία υπάρχει ειδικό κεφάλαιο σε σχέση με τις επαληθεύσεις και τους υγειονομικούς ελέγχους. Έχει συμφωνηθεί πως τα βοοειδή, που θα εισάγονται από την Βραζιλία θα πρέπει να είναι πιστοποιημένα από βραζιλιάνικα εργαστήρια (που κατά πάσα πιθανότητα θα έχουν μεγάλη δυσκολία να ελέγξουν τις τεράστιες ποσότητες προς εξαγωγή).

Μάλιστα στο άρθρο 6 παράγραφος 15 προβλέπεται ότι σε περίπτωση, που οι Ευρωπαϊκές αρχές έχουν αμφιβολίες για την ποιότητα της πιστοποίησης και θελήσουν να προβούν σε ελέγχους, θα πρέπει να ειδοποιήσουν το βραζιλιάνικο εργαστήριο 2 μήνες πριν να λάβει χώρα ο έλεγχος. Όταν αυτός ολοκληρωθεί, θα δίνεται στον βραζιλιάνικο φορέα περιθώριο ακόμα 2 μηνών για να απαντήσει.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ MERCOSUR ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ)

Ο Πρωτογενής τομέας της Ελλάδας έχει συρρικνωθεί εντυπωσιακά από την εποχή της ένταξης στην ΕΟΚ, το 1981 και μετά. Αυτό συνέβη σε μεγάλο βαθμό λόγω της εφαρμογής της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), που μεταξύ άλλων αποσκοπούσε στην μεγάλη μείωση των αγροτικών πληθυσμών των χωρών μελών.

Τα τελευταία χρόνια έχει λάβει χώρα μείωση της αγροτικής γης κατά 30% περίπου (Το σύνολο της καλλιεργήσιμης γης είναι πλέον λιγότερο από 30 εκατομμύρια στρέμματα) ενώ η γη συγκεντρώνεται σε όλο και λιγότερα χέρια (κάτι που βέβαια είναι πανευρωπαϊκή τάση).

Ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα είναι η γήρανση του αγροτικού πληθυσμού, το 65% του οποίου είναι άνω των 55 ετών. Βέβαια κατά την περίοδο 2010-2015 δινόταν έμφαση στο πως νέοι άνθρωποι θα εγκαθίσταντο στην ύπαιθρο και θα συνέβαλαν στην ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα. Δέκα- έντεκα χρόνια μετά οι συνθήκες για τους νέους φαίνονται αποκαρδιωτικές. Τα σκάνδαλα όπως εκείνο του ΟΠΕΚΕΠΕ καθιστούν τον αγροτικό τομέα ακόμα λιγότερο ελκυστικό.

Οι όποιες επιπτώσεις στον πληθυσμό δεν θα αφορούν μόνο τους εργαζόμενους στον πρωτογενή τομέα, που υπολογίζεται ότι αποτελούν το 9% του συνολικού εργατικού δυναμικού αλλά και αυτούς οι οποίοι εργάζονται σε διάφορους κλάδους μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν και αυτοί ένα σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού.

Σε σχέση με τα παραπάνω μερικά παραδείγματα είναι εύγλωττα: Πριν από μερικά χρόνια η χώρα μας παρήγαγε ένα εκατομμύριο τόνους πατάτες, ενώ τώρα παράγει μόλις 300000 τόνους. Αντίθετα παρατηρούμε τεράστια αύξηση εισαγωγών από άλλες χώρες όπως η Αίγυπτος.

Μιλώντας για τον ανταγωνισμό που υφίστανται μια σειρά ελληνικών αγροτικών προϊόντων από την Αίγυπτο και άλλες παρεμφερείς χώρες, κάποιοι ειδικοί υπενθυμίζουν, πως η ουρία, που είναι βασική συστατική ουσία για τα λιπάσματα, στην Ελλάδα κοστίζει 900 ευρώ τον τόνο ενώ στην Αίγυπτο λιγότερο από 500 ευρώ.

Ήδη το αγροτικό ισοζύγιο Ελλάδας - MERCOSUR είναι πολύ αρνητικό. Το 2025 η Ελλάδα πραγματοποίησε εξαγωγές αγροτικών προϊόντων αξίας 34 εκατομμυρίων ευρώ ενώ οι εισαγωγές από τις χώρες αυτές ήταν 452 εκατομμύρια ευρώ άρα η αντιστοιχία ανερχόταν σε 1 προς 13. Το πιθανότερο είναι ότι αυτή αντιστοιχία αυτή θα χειροτερεύσει.

Ποιοι τομείς πλήττονται άμεσα? Αναμένεται μεγάλη αύξηση στις εισαγωγές κρέατος (πουλερικά και βοοειδή) ρυζιού, αραβόσιπου, κρασιού, επιτραπέζιων σταφυλιών, λεμονιών, αβοκάντο και μελιού. (Ειδικά για την μελισσοκομία, που είναι ένας ιδιαίτερα ευαίσθητος κλάδος ο πρόεδρος των Ελλήνων μελισσοκόμων στην Ελλάδα Κωνσταντίνος Λεονταράκης στην εκπομπή του OPEN "Limit up" έχει δηλώσει ότι το 58% των σχετικών φαρμάκων, που χρησιμοποιούνται στις χώρες της MERCOSUR είναι απαγορευμένα στην ΕΕ.)

Συνολικά άμεσα στην Ελλάδα αναμένεται χωρίς δασμούς να εισαχθούν

- 99000 τόνοι βόειου κρέατος
- 25000 τόνοι χοιρινού κρέατος
- 180000 τόνοι πουλερικών

Ενώ θα υπάρχουν και άλλες σημαντικές ποσότητες που θα εισαχθούν όχι με μηδενικούς αλλά με χαμηλούς δασμούς.

Φυσικά υπάρχει το επιχείρημα ότι θα δημιουργηθούν μεγάλες αγορές για εξαγωγές ελληνικών προϊόντων. Αυτό όμως που πρέπει να λάβουμε υπόψη μας είναι πως τα ελληνικά προϊόντα και ιδιαίτερα τα αγροτικά, (ελαιόλαδο, κρασί κλπ.) που θεωρείται πως μπορούν να διεισδύσουν στις νέες αγορές, θα έχουν να αντιμετωπίσουν παρεμφερή ανταγωνιστικά προϊόντα από χώρες όπως η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ιταλία κλπ. Και όπως έχουμε ήδη τονίσει παραπάνω, χάρις στις πολυάριθμες κοινότητες και τους ιστορικούς και γλωσσικούς δεσμούς που οι χώρες αυτές έχουν με τις χώρες της MERCOSUR διαθέτουν και ισχυρά δίκτυα λιανικού εμπορίου, εκτεταμένη πρόσβαση σε τραπεζική χρηματοδότηση κλπ. Καλό είναι να τονίσουμε πως οι Ελληνικές κοινότητες στην Λατινική Αμερική είναι ιδιαίτερα δυναμικές αλλά σίγουρα πολύ μικρότερου εκτοπίσματος από αυτές των ανταγωνιστών μας.

Οι Έλληνες υποστηρικτές της συμφωνίας τονίζουν ότι προβλέπεται προστασία για 21 Ελληνικά ΠΟΠ, πράγμα που θεωρείται σημαντικό πλεονέκτημα για την Ελληνική πλευρά. Ωστόσο σκόπιμο είναι να διευκρινισθεί πως η προστασία αυτή θα παρέχεται μετά την παρέλευση επταετίας κατά την διάρκεια της οποίας ομοειδή προϊόντα θα πωλούνται ελεύθερα (π.χ. Λατινοαμερικάνοι παραγωγοί θα μπορούν να πουλάνε τυρί που θα το παρουσιάζουν ως τύπο φέτας).

Περαιτέρω Έλληνες ευρωβουλευτές επισημαίνουν πως πρέπει όμως να ασκηθεί πίεση προς τις Βρυξέλλες για να γίνει νέα διαπραγμάτευση με τις χώρες της MERCOSUR για να καταργηθούν οι δασμοί στις εξαγωγές των ελληνικών επιτραπέζιων ελιών στην Λατινική Αμερική.

Αυτήν την στιγμή σε μεγάλες αγορές όπως η Βραζιλία που εισάγει ετησίως άνω των 100000 τόνων επιτραπέζιων ελιών, οι ελιές από την Αργεντινή εισάγονται αδασολόγητες με αποτέλεσμα να διαθέτουν μεγάλο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Εν κατακλείδι μόνο αισιόδοξος δεν μπορεί να είναι κανείς για τις επιπτώσεις, που θα έχει η Συμφωνία ΕΕ- MERCOSUR στην Αγροτική οικονομία της χώρας μας. Η Ελλάδα όπως και κάθε χώρα πρέπει να έχει επάρκεια σε διατροφικά προϊόντα για να μπορεί να θρέψει τον πληθυσμό της σε περίπτωση κρίσης (πολεμικής αναμέτρησης, παγκόσμιας οικονομικής κρίσης κλπ.) και να εξαρτάται όσο γίνεται λιγότερο από εισαγωγές. Σύμφωνα με επαΐοντες αυτήν την στιγμή η αυτάρκεια της χώρας μας φθάνει μόλις τις 14 ημέρες.

Η δύναμη η αδυναμία του πρωτογενούς τομέα αντανακλάται φυσικά στην ζωή της υπαίθρου και της Ελληνικής επαρχίας. Η πατρίδα μας εδώ και δεκαετίες πάσχει από υδροκεφαλισμό ενώ η επαρχία συρρικνώνεται. Η Ελλάδα χρειάζεται έναν ισχυρό πρωτογενή τομέα για να υπερασπίσει καλύτερα την φύση και το περιβάλλον αλλά και την ίδια την εθνική της υπόσταση. Η μείωση η και εξαφάνιση του αγροτικού πληθυσμού ιδιαίτερα στις παραμεθόριες περιοχές αποτελεί τεράστια απειλή για την ακεραιότητα της πατρίδας μας.

Ο κλάδος της Ελληνικής οικονομίας που στα σίγουρα θα βγει κερδισμένος είναι αυτός της Εμπορικής ναυτιλίας. Ήδη τα τελευταία χρόνια το ισοζύγιο υπηρεσιών μεταξύ Ελλάδας και MERCOSUR είναι πλεονασματικό υπέρ της Ελλάδας κατά περίπου 1,5 δισεκατομμύρια δολάρια. Αυτό βασικά οφείλεται στις υπηρεσίες των θαλασσίων μεταφορών που εκτελούν πλοία ελληνικής ιδιοκτησίας. Αυτά εξυπηρετούν την μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων δημητριακών, άλλων αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, καύσιμα, ορυκτά και βιομηχανικά προϊόντα που εξάγονται προς την Ευρώπη και την Ασία. Επίσης Έλληνες εφοπλιστές αναπτύσσουν σημαντικές δραστηριότητες μεταφορών και logistics σε μεγάλους ποταμούς όπως ο Parana, ενώ έχουν γίνει αξιόλογες επενδύσεις και στον τομέα των ναυπηγείων.

Μην ξεχνάμε ότι η Λατινική Αμερική (ιδιαίτερα η Αργεντινή) είναι συνδεδεμένη και με την εφοπλιστική (και όχι μόνο) πορεία του Αριστοτέλη Ωνάση.

Τέλος Ελληνικές επιχειρήσεις, που δραστηριοποιούνται σε χώρες της MERCOSUR έχουν επενδύσει στον κλάδο τροφίμων, μετάλλου και στον τουρισμό.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Ο Δρ Χρήστος Κατσάνης είναι απόφοιτος της Σχολής Οικονομικών Επιστημών του ΕΚΠΑ. Έχει μεταπτυχιακούς τίτλους και Διδακτορικό από το Πανεπιστήμιο Paris I Sorbonne. Διετέλεσε πάνω από 30 έτη τραπεζικό στέλεχος στην Ελλάδα, στο Λονδίνο και στα Βαλκάνια ενώ τα τελευταία χρόνια ήταν σύμβουλος επιχειρήσεων. Στην περίοδο 1992-95, ήταν διευθυντής της ΧΙΟΣBANK-Σόφιας και κατά την διετία 1995-97 ήταν επικεφαλής του Γραφείου Βαλκανίων της Global Finance. Από το 1997 έως το 2001 ήταν Περιφερειακός Διευθυντής Βαλκανίων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας με έδρα την Σόφια, κατά το 2001-2007 διετέλεσε εκτελεστικός Διευθυντής της United Bulgarian Bank θυγατρικής της ΕΤΕ. Από το 2008 έως το 2012, ως Επικεφαλής της Μονάδας Διεθνών Θυγατρικών της Εμπορικής Τράπεζας (Όμιλος Credit Agricole) χρημάτισε Πρόεδρος του ΔΣ της Εμπορικής Αλβανίας, Κύπρου, Βουλγαρίας και μέλος του ΔΣ της Εμπορικής Ρουμανίας. Υπήρξε Πρόεδρος και μέλος ΔΣ Διεθνών επιχειρηματικών και Τραπεζικών Ενώσεων στα Βαλκάνια. Για χρόνια υπήρξε εκπρόσωπος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών σε επιτροπές της Federation Bancaire Europeenne. Έχει συγγράψει μια σειρά από άρθρα και μελέτες για οικονομικά θέματα, ενώ το 2009 εκδόθηκε το βιβλίο του «ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ. Η Βουλγαρία με το βλέμμα ενός γείτονα». Ως μέλος του ΕΛΙΣΜΕ έχει συμβάλλει στην συγγραφή διαφόρων έργων επί Βαλκανικών θεμάτων. Ομιλεί 7 ξένες γλώσσες .

ISBN: 978-618-5990-04-6